

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Улаанбадрах сумын Төсвийн төвлөрүүлсэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: ДГА-2021/16/СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Сайншанд сум

2021 он

Дарга, тэргүүлэх аудиторын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч:
Т.Ган-Өлзий

Утас: 7052-2734

Цахим хаяг: Gan-Ulziit@audit.gov.mn

Аудитын менежер: У.Оюунтүлхүүр

Утас: 7052-3020 Цахим хаяг:

Oyuntulkhuur.u@audit.gov.mn

Аудитор: Ч.Хэрлэнчимэг

Утас: 70523020 Цахим хаяг:

Kherlenchimegch@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Төрийн аудитын санал, дүгнэлт	2
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан.....	5
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	10
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	12
3. Аудитын тайлан	13
3.1. Ерөнхий зүйл.....	13
3.2 Байгууллагын эрхэм зорилго, зорилт.....	13
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	13
3.4 Материаллаг байдал	13
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт	14
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө	14
3.5.2 Авлага.....	14
3.5.3 Урьдчилгаа	15
3.5.4 Бараа материал	15
3.5.5 Үндсэн хөрөнгө.....	15
3.5.6 Өр төлбөр.....	16
3.5.7 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	16
3.5.8 Орлогын данс.....	17
3.5.9 Зардлын данс.....	17
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	17
3.7 Шилэн дансны мэдээлэл	20
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	20
3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн	20
3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал	21
4. Алдаа, зөрчлийн жагсаалт.....	22

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар

1. Төрийн аудитын санал, дүгнэлт

**ДОРНОГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

44103 Дорноговь аймаг, Сайншанд сум,
3 дугаар баг, Орон нутгийн өмчийн III байр,
Утас: (705) 2-27-34
Вэб сайт: dornogovi@audit.gov.mn

2021.03.25 № 1-6/313

танай _____-ны № _____-т

УЛААНБАДРАХ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Г.ГАНБҮРЭН ТАНАА

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Улаанбадрах сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Улаанбадрах сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын жилийн тайлан, санхүүгийн тайлан ба аудитын тайланд тусгагдсанаас бусад санхүүгийн ба санхүүгийн бус мэдээлэл байхгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсч болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг

буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН
ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	513,053.1	959,700.2
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	105,367.9	277,815.8
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	105,367.9	277,815.8
31210	Төгрөг	105,367.9	277,815.8
31211	Төрийн сангийн харилцах	105,367.9	277,815.8
33	АВЛАГА	131,953.4	255,798.6
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	0.0	81,614.5
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	0.0	169.0
33600	Зээлийн авлага	131,953.4	174,015.1
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	131,953.4	174,015.1
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	131,953.4	174,015.1
34	УРЬДЧИЛГАА	0.0	148,271.3
34710	Урьдчилгаа тооцоо	0.0	148,271.3
34712	Үндсэн хөрөнгө бэлтгэх урьдчилгаа	0.0	148,271.3
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	275,731.8	277,814.5
35100	Түүхий эд материал	74,346.4	90,592.1
35110	Тусгай зориулалттай материал	64,765.9	70,253.9
35130	Эм боох материал	9,580.5	20,338.2
35400	Хангамжийн материал	196,680.1	182,346.4
35410	Бичиг хэргийн материал	8,100.7	8,622.8
35420	Аж ахуйн материал	45,972.9	41,086.6
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	844.0	472.0
35440	Түлш, шатах тослох материал	31,872.2	16,402.3
35460	Хүнсний материал	12,046.1	5,277.7
35470	Бусад хангамжийн материал	97,844.3	110,485.0
35600	Мал амьтад	4,705.2	4,876.1
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,405,879.4	4,667,833.0
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	4,405,879.4	4,667,833.0
39200	Биет хөрөнгө	4,305,473.4	4,561,558.8
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,183,026.5	3,182,981.5
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-73,308.5	-123,963.8
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	308,423.8	427,203.8
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-199,477.1	-209,883.1
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	450,275.6	521,538.7
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-302,863.9	-328,241.9
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	183,016.1	222,633.9
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-135,829.2	-144,963.1
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	2,541.1	2,541.1
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,081,478.2	1,270,492.5
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-270,401.5	-287,311.5
39217	Ном	28,592.2	28,530.8
39300	Биет бус хөрөнгө	100,406.0	106,274.2
39301	Програм хангамж	2,011.0	6,928.0
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,731.0	-2,239.6
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	100,126.0	101,835.0
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	0.0	-249.2
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	4,918,932.5	5,627,533.2
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	78.0	725.3
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	78.0	725.3
41300	Өглөг	78.0	725.3
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	0.0	725.3
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	4,918,854.5	5,626,807.9
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	4,918,854.5	5,626,807.9
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,122,959.2	2,122,959.2
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,171,971.9	1,879,946.4
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	409,064.7	1,178,363.0
51220	Тайлант үеийн үр дүн	762,907.2	701,583.4
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,623,923.4	1,623,902.3
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	4,918,932.5	5,627,533.2

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,949,830.0	2,683,591.2
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	40,363.8	49,997.1
110	Орлогын албан татвар	34,523.5	40,911.9
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	34,523.5	40,911.9
110002	Үйл ажиллагааны орлого	2,384.8	3,260.4
110003	Хөрөнгийн орлого	15,831.0	15,745.8
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	0.0	1,200.0
110008	Шууд бус орлого	16,307.8	20,705.7
113	Хөрөнгийн албан татвар	2,250.0	1,980.0
113002	Бууны албан татвар	2,250.0	1,980.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	3,590.3	7,105.2
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3,590.3	7,105.2
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,199.8	1,593.5
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	50.0	3,903.8
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,340.5	1,608.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	846,355.3	424,716.4
120	Нийтлэг татварын бус орлого	846,355.3	424,716.4
120003	Торгуулийн орлого	100.6	70.8
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	846,254.7	12,242.8
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,375.0	1,650.0
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,500.0	7,147.8
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	834,781.1	0.0
1200046	Зээлийн хүүгийн орлого	6,598.7	3,445.0
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	0.0	393,733.3
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	0.0	18,669.5
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,063,110.9	2,208,877.6
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,070,370.0	1,580,365.5
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	838,105.6	982,349.7
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	232,264.4	598,015.8
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	35,454.0	71,005.3
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,451.5	3,000.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	29,002.5	68,005.3
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	943,872.1	542,512.3
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	533,605.1	72,461.5
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	12,627.0	0.0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	397,640.0	470,050.8
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	13,414.8	14,994.5
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	13,414.8	14,994.5
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,185,986.9	1,912,372.0
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,185,986.9	1,912,372.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,630,965.7	1,857,502.3
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	879,451.1	1,037,104.9
210101	Үндсэн цалин	834,645.4	852,548.2
210102	Нэмэгдэл	19,624.1	127,024.8
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	954.0	1,399.0
210104	Урамшуулал	24,227.6	56,132.8
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	111,305.6	132,659.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	79,451.0	91,763.3
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,280.3	10,389.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,701.8	8,266.8
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,988.2	2,011.6
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	16,884.4	20,228.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	63,651.8	111,221.8
210301	Гэрэл, цахилгаан	10,998.8	10,625.0

**Улаанбадрах сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит**

210302	Түлш, халаалт	49,243.5	98,991.2
210303	Цэвэр, бохир ус	3,409.5	1,605.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	269,566.4	337,639.5
210401	Бичиг хэрэг	14,582.3	10,759.9
210402	Тээвэр, шатахуун	33,215.0	27,498.7
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,768.7	4,430.2
210404	Ном, хэвлэл	598.4	892.9
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,688.3	3,782.9
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	19,239.8	6,294.1
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	0.0	16,530.4
210408	Бараа материал акталсны зардал	13,556.4	7,666.7
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	181,917.4	259,783.7
2105	Нормативт зардал	48,752.3	64,993.7
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	11,461.5	27,981.5
210502	Хоол, хүнс	35,963.2	35,414.2
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,327.6	1,598.1
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,089.1	8,083.6
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	534.1	78.7
210602	Тавилга	0.0	940.1
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0.0	50.5
210604	Урсгал засвар	5,555.0	7,014.2
2107	Томилолт, зочны зардал	14,997.9	5,745.2
210702	Дотоод албан томилолт	14,997.9	5,745.2
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	42,472.5	24,929.9
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	41,028.7	22,220.3
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	685.5	1,472.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	342.5	671.3
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	252.6	328.2
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	121.6	210.0
210807	Газрын төлбөр	41.6	28.1
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	194,679.0	135,124.5
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	14,039.4	8,217.6
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,319.4	1,181.6
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	178,320.2	125,725.3
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	555,021.2	54,869.8
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	15,596.6	7,942.0
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	300.0	0.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	10,942.8	6,956.6
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,353.8	985.4
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	507,381.6	16,724.6
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	428,165.8	0.0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	79,215.2	16,724.6
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	32,043.0	30,203.2
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	32,043.0	30,203.2
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	763,843.1	771,219.1
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	935.9	69,635.7
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	935.9	19,635.7
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	0.0	50,000.0
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	762,907.2	701,583.4

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,226,186.1	2,335,327.6
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	40,363.8	49,997.1
110	Орлогын албан татвар	34,523.5	40,911.9
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	34,523.5	40,911.9
110002	Үйл ажиллагааны орлого	2,384.8	3,260.4
110003	Хөрөнгийн орлого	15,831.0	15,745.8
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	0.0	1,200.0
110008	Шууд бус орлого	16,307.8	20,705.7
113	Хөрөнгийн албан татвар	2,250.0	1,980.0
113002	Бууны албан татвар	2,250.0	1,980.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	3,590.3	7,105.2
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3,590.3	7,105.2
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,199.8	1,593.5
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	50.0	3,903.8
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,340.5	1,608.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	108,040.6	76,452.9
120	Нийтлэг татварын бус орлого	108,040.6	76,452.9
120003	Торгуулийн орлого	100.6	70.8
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	107,940.0	76,382.1
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	104,440.0	65,789.3
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,500.0	7,147.8
1200046	Зээлийн хүүгийн орлого	0.0	3,445.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,077,781.7	2,208,877.6
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,070,370.0	1,580,365.5
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	838,105.6	982,349.7
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	232,264.4	598,015.8
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	50,124.2	71,005.3
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,451.5	3,000.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	43,672.7	68,005.3
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	943,872.7	542,512.3
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	533,605.1	72,461.5
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	12,627.6	0.0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	397,640.0	470,050.8
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	13,414.8	14,994.5
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	13,414.8	14,994.5
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,940,696.7	1,688,481.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,940,696.7	1,688,481.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,385,436.5	1,630,404.2
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	880,106.4	1,120,024.0
210101	Үндсэн цалин	718,666.5	820,293.1
210102	Нэмэгдэл	96,317.6	199,453.9
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,552.0	11,716.0
210104	Урамшуулал	61,570.3	88,561.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	110,797.0	132,513.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	76,971.4	91,628.1
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,653.7	10,393.1
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,844.6	8,255.3
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,700.9	2,015.7
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	16,626.4	20,220.8
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	70,496.7	96,869.5
210301	Гэрэл, цахилгаан	10,917.7	10,625.0
210302	Түлш, халаалт	55,956.5	83,865.1
210303	Цэвэр, бохир ус	3,622.5	2,379.4
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	60,266.5	59,690.5
210401	Бичиг хэрэг	8,639.6	8,495.6
210402	Тээвэр, шатахуун	39,156.7	26,276.6

Улаанбадрах сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,175.3	4,943.9
210404	Ном, хэвлэл	897.1	962.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,376.3	5,791.2
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,021.5	13,221.3
2105	Нормативт зардал	65,221.4	52,408.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	20,062.8	22,978.8
210502	Хоол, хүнс	39,937.8	22,210.4
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,220.9	7,218.9
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	17,730.9	14,796.5
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,136.4	5,099.2
210602	Тавилга	4,436.0	0.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0.0	2,985.5
210604	Урсгал засвар	9,158.5	6,711.8
2107	Томилолт, зочны зардал	14,997.9	5,745.2
210702	Дотоод албан томилолт	14,997.9	5,745.2
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	126,129.3	131,967.6
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	124,685.5	129,148.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	685.5	1,582.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	342.5	771.3
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	252.6	286.8
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	121.6	151.4
210807	Газрын төлбөр	41.6	28.1
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	39,690.3	16,389.9
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	29,459.1	11,854.6
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,231.2	4,535.3
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	555,260.2	58,077.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	15,835.6	11,149.2
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	300.0	0.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	10,942.8	7,402.3
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,592.8	3,746.9
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	507,381.6	16,724.6
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	428,165.8	0.0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	79,215.2	16,724.6
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.6	0.0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	32,043.0	30,203.2
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	32,043.0	30,203.2
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	285,489.4	646,846.5
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	261,912.4	474,398.6
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	261,912.4	474,398.6
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	261,912.4	474,398.6
223001	Бусад хөрөнгө	182,113.4	408,055.0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	79,799.0	66,343.6
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-261,912.4	-474,398.6
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	23,577.0	172,447.9
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	81,790.9	105,367.9
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	105,367.9	277,815.8

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,122,959.2	1,624,533.6	408,454.4	4,155,947.3
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			610.3	610.3
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,122,959.2	1,624,533.6	409,064.7	4,156,557.5
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт		-610.3		-610.3
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт				
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				
7	Өмчид гарсан өөрчлөлт				
8	Зарласан ногдол ашиг				
9	Тайлант үеийн үр дүн			762,907.2	762,907.2
10	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,122,959.2	1,623,923.4	1,171,971.9	4,918,854.5
11	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,122,959.2	1,623,923.4	1,171,971.9	4,918,854.5
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			6,391.1	6,391.1
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,122,959.2	1,623,923.4	1,178,363.0	4,925,245.6
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт		-4.7		-4.7
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт		-16.4		-16.4
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				
17	Өмчид гарсан өөрчлөлт				
18	Зарласан ногдол ашиг				
19	Тайлант үеийн үр дүн			701,583.4	701,583.4
20	2020 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	2,122,959.2	1,623,902.3	1,879,946.4	5,626,807.9

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,384,038.6	2,055,302.1	328,736.5
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,786,022.8	1,647,247.1	138,775.7
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,771,764.9	1,636,097.9	135,667.0
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,137,814.6	1,120,024.0	17,790.6
210101	Үндсэн цалин	834,852.4	820,293.1	14,559.3
210102	Нэмэгдэл	199,480.2	199,453.9	26.3
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	11,716.0	11,716.0	0.0
210104	Урамшуулал	91,766.0	88,561.0	3,205.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	149,186.9	132,513.0	16,673.9
210201	Тэтгэврийн даатгал	103,766.9	91,628.1	12,138.8
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,354.6	10,393.1	961.5
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,083.8	8,255.3	828.5
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,270.9	2,015.7	255.2
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,710.7	20,220.8	2,489.9
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	126,748.7	96,869.5	29,879.2
210301	Гэрэл, цахилгаан	15,196.5	10,625.0	4,571.5
210302	Түлш, халаалт	105,350.0	83,865.1	21,484.9
210303	Цэвэр, бохир ус	6,202.2	2,379.4	3,822.8
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	54,594.1	54,036.7	557.4
210401	Бичиг хэрэг	7,792.6	7,792.6	0.0
210402	Тээвэр, шатахуун	21,563.1	21,561.5	1.6
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,176.0	4,801.3	374.8
210404	Ном, хэвлэл	560.8	538.9	21.9
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,930.7	5,791.2	139.6
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	13,570.9	13,551.3	19.6
2105	Нормативт зардал	52,335.6	30,186.6	22,149.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	6,637.1	6,636.3	0.9
210502	Хоол, хүнс	39,231.6	17,341.5	21,890.1
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	6,466.9	6,208.9	258.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	52,149.5	52,022.3	127.2
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	23,865.0	23,864.0	1.0
210602	Тавилга	18,461.0	18,461.0	0.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,000.0	2,985.5	14.5
210604	Урсгал засвар	6,823.5	6,711.8	111.7
2107	Томилолт, зочны зардал	8,506.1	5,017.2	3,488.9
210702	Дотоод албан томилолт	8,506.1	5,017.2	3,488.9
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	173,908.9	128,922.7	44,986.2
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	170,855.9	126,162.6	44,693.3
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,666.0	1,582.0	84.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	782.0	711.8	70.2
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	355.0	286.8	68.2
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	185.0	151.4	33.6
210807	Газрын төлбөр	65.0	28.1	36.9
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,520.5	16,505.9	14.6
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,758.8	10,745.1	13.7
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,761.7	5,760.8	0.9
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	14,257.9	11,149.2	3,108.7
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	14,257.9	11,149.2	3,108.7
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	10,457.9	7,402.3	3,055.6
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,800.0	3,746.9	53.1
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	598,015.8	408,055.0	189,960.8
223001	Бусад хөрөнгө	598,015.8	408,055.0	189,960.8
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,384,038.6	2,210,402.2	173,636.4
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,593,232.3	1,550,162.3	43,070.0
310003	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	995,216.5	952,146.5	43,070.0

Улаанбадрах сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	598,015.8	598,015.8	0.0
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	626,810.6	575,855.7	50,954.9
320001	Орон нутгийн төсвөөс	626,810.6	575,855.7	50,954.9
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	14,995.7	14,994.5	1.2
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	14,995.7	14,994.5	1.2
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	149,000.0	69,389.7	79,610.3
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	51,300.0	65,789.3	-14,489.3
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,500.0	3,600.5	-100.5
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	94,200.0	0.0	94,200.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	105,289.9	- 105,289.9
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	263,835.0	- 263,835.0
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	518.0	512.0	6.0
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	10.0	10.0	0.0
610001	Төсвийн байгууллага	10.0	10.0	0.0
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	103.0	100.0	3.0
620001	Удирдах ажилтан	12.0	12.0	0.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	51.0	48.0	3.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	40.0	40.0	0.0
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	302.0	302.0	0.0
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	204.0	204.0	0.0
630001	Төрийн өмчит ЕБС	204.0	204.0	0.0
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	98.0	98.0	0.0
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	98.0	98.0	0.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	71,005.35
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	71,005.35
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	60,571.91
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6,453.63
210401	Бичиг хэрэг	703.00
210402	Тээвэр, шатахуун	4,715.12
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	142.61
210404	Ном, хэвлэл	892.90
2105	Нормативт зардал	22,221.40
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	16,342.50
210502	Хоол, хүнс	4,868.90
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,010.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	26,642.50
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	26,642.50
2107	Томилолт, зочны зардал	728.00
210702	Дотоод албан томилолт	728.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,966.88
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,907.38
210803	Даатгалын үйлчилгээ	59.50
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,559.50
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,559.50
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	10,433.44
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	10,433.44
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	10,433.44
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	71,005.35
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	71,005.35
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	68,005.35

3. Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Улаанбадрах сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч Г.Ганбүрэн танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитыг 2021 оны 03 дугаар сарын 15-аас 2021 оны 03 дугаар сарын 19-ний хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2021 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Ч.Хэрлэнчимэг гүйцэтгэв.

Улаанбадрах сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын азарт 2021 оны 03 дугаар сарын 05-ны өдрийн 1/85 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллагын эрхэм зорилго, зорилт

Улаанбадрах сум нь эрхэм зорилгоо “Хүний хөгжил, өв соёлоо дээдэлж, ирээдүйдээ үлдээх баялагтай, эдийн засгийн тогтвортой өсөлтийг хангах” гэж тодорхойлсон байна.

Тайлант 2020 онд “Хүний хөгжлийг дэмжих” зорилт дэвшүүлж ажилласан байна.

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Улаанбадрах сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Тус сумын санхүүгийн үйл ажиллагаанд 2020 онд дотоод хяналт хийгдээгүй байна.

3.4 Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт төсвийг сонгож, эрсдэлийн түвшинг “дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2020 оны батлагдсан төсөв болох 2,327.6 сая төгрөгийн 1 хувь буюу 23.3 сая төгрөгөөр тогтоов.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд төлөвлөлтийн шатанд тогтоосон материаллаг байдлын түвшнийг өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзсэн болно.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн батлагдсан төсөв /2020 оны 12 дугаар сард тодотгосон төсөв/ болох 2,384.0 сая төгрөгөөс 1 хувиар тооцож, 23.8 сая төгрөгөөр тогтоосон.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 105.4 сая, эцсийн үлдэгдэл 277.8 сая төгрөг болж, 172.4 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Касст байгаа бэлэн мөнгө				
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	105.4	277.8	172.4	100
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө				
Хадгаламж				
Дүн	246.7	314.6	67.9	100

Эх сурвалж: Улаанбадрах сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 277.8 сая төгрөг төрийн сангийн урсгал санхүүжилтийн харилцах дансанд байршиж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 131.9 сая, эцсийн үлдэгдэл 255.8 сая төгрөг болж, 123.9 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №2. Авлагын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	81.6	81.6
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага			-
Татаас, санхүүжилтийн авлага			
Зээлийн хүүгийн авлага	-	0.2	0.2
Бусад авлага			
Зээлийн авлага	131.9	174.0	42.1
Дүн	131.9	255.8	123.9

Эх сурвалж: Улаанбадрах сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын үлдэгдэлд 2-3 жилийн насжилттай 99.5 сая төгрөгийн дараах авлага байна. Үүнд:

- Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн үлдэгдэл болох 99.5 сая төгрөгийн авлага,

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн авлага болон олон жилийн насжилттай авлага байхгүй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Сум хөгжүүлэх сангаас зээл авсан 16 зээлдэгчийн 167.6 сая төгрөгийн авлагын үлдэгдлийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй байна. Уг зөрчлийг ТТЗ-ын аудитын явцад арилгаж, авлагыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулсан болно.

- Тус сумын хүүхдийн цэцэрлэг нь тайлант онд 13.9 сая төгрөгийн авлагатай ажиллаж Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

3.5.3 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа дансны эхний үлдэгдэл байхгүй ба эцсийн үлдэгдэл 148.3 сая төгрөг болж, 148.3 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №3. Урьдчилгаа дансны үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Урьдчилж гарсан зардал	-	-	-
Бараа материал бэлтгэх урьдчилгаа	-	-	-
Үндсэн хөрөнгө бэлтгэх урьдчилгаа	-	148.3	148.3
Цалингийн урьдчилгаа	-	-	-
Томилолтын урьдчилгаа	-	-	-
Дүн		148.3	148.3

Эх сурвалж: Улаанбадрах сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Урьдчилгаа дансны үлдэгдэлд тайлант онд үүссэн, ОНХС-ийн хөрөнгөөр баригдаж байгаа ТАХ-ны санхүүжилт байна.

3.5.4 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 275.7 сая, эцсийн үлдэгдэл 277.8 сая төгрөг болж, 2.1 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №4. Бараа материалын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалттай материал	64.8	70.3	5.5
Эм боох материал	9.6	20.3	10.7
Бичиг хэргийн материал	8.1	8.6	0.5
Аж ахуйн материал	46.0	41.1	-4.9
Сэлбэг хэргэсэл	0.8	0.5	-0.3
Түлш шатах тослох материал	31.9	16.4	-15.5
Хүнсний материал	12.0	5.2	-6.8
Бусад хангамжийн материал	97.8	110.5	12.7
Мал амьтад	4.7	4.9	0.2
Дүн	275.7	277.8	2.1

Эх сурвалж: Улаанбадрах сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын үлдэгдэлд тайлант оны эцэст худалдан авч нөөцөлсөн, мөн ашиглалтгүй, байгууллагын үйл ажиллагаанд ашиглагдах боломжгүй бараа материал бүртгэгдээгүй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

-Тус сумын ЗДТГ нь түлш, шатахууныг харьцуулалтын аргаар худалдан авах байтал шууд худалдан авалт хийж, холбогдох хууль, журмыг зөрчсөн байна.

3.5.5 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 4,405.8 сая, эцсийн үлдэгдэл 4,667.8 сая төгрөг болж, 262.0 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №5. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Барилга байгууламж	3,109.70	3,058.90	50.80
Авто-тээврийн хэрэгсэл	108.90	217.30	(108.40)
Машин тоног төхөөрөмж	147.50	193.40	(45.90)

Тавилга эд хогшил	47.20	77.60	(30.40)
Түүх соёлын дурсгалт зүйлс	2.50	2.50	-
Бусад үндсэн хөрөнгө	811.00	983.20	(172.20)
Дуусаагүй барилга байгууламж	50.00	-	50.00
Ном	28.60	28.60	-
Программ хангамж	0.30	4.70	(4.40)
Бусад биет бус хөрөнгө	100.10	101.60	(1.50)
Дүн	4,405.8	4,667.8	(262.0)

Эх сурвалж: Улаанбадрах сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 66.3 сая, үнэ төлбөргүй хандиваар авсан 393.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө нэмэгдсэн ба балансаас балансад шилжүүлсэн 50.0 сая, акталсан 34.9 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө хасагдсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

-Тус сумын Засаг даргын тамгын газарт элэгдлээрээ анхны өртгөө бүрэн нөхсөн 250.8 сая төгрөгийн, 220 ширхэг үндсэн хөрөнгө ашиглаж байна.

-Мөн дээрх байгууллагын үндсэн хөрөнгийн бүртгэлд 60 ширхэг 562.4 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн ашиглах жилийг тооцож өгөөгүйгээс элэгдэл тооцоогүй байна.

-Цэцэрлэгийн үндсэн хөрөнгийн бүртгэлд 0.7 сая төгрөгийн элэгдэл тооцоогүй үндсэн хөрөнгө байна.

3.5.6 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 0.08 сая, эцсийн үлдэгдэл 0.7 сая төгрөг болж, 0.62 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №6. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
<i>Богино хугацаат өр төлбөр дүн</i>	0.08	0.7	0.62	
Байгууллагат төлөх өглөг	0.08	-	-0.08	
Ажиллагсадтай холбогдсон өглөг	-	0.7	0.7	100
Нийт дүн	0.08	0.7	0.62	100

Эх сурвалж: Улаанбадрах сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөрийн дүнд хувь хүний орлогын албан татварын болон нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өглөг үүссэн ба энэ нь төсвийн хүрэлцээгүйн улмаас үүссэн байна.

3.5.7 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 4,918.9 сая, эцсийн үлдэгдэл 5,626.8 сая төгрөг болж, 707.9 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №7. Засгийн газрын хувь оролцоо /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+, бууралт -/	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал -Засгийн газрын сан, орон нутгийн сан	2,123.0	2,123.0	-	37.7
Хуримтлагдсан үр дүн	1,172.0	1,879.9	707.9	33.4

Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,623.9	1,623.9	-	28.9
Дүн	4,918.9	5,626.8	707.9	100

Эх сурвалж: Улаанбадрах сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 5,626.8 сая төгрөг болж 707.9 сая төгрөгөөр өссөн нь тайлант оны үр дүн нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ. Үүнд:

- Хуримтлагдсан үр дүн 1,879.9 сая төгрөг болж 707.9 сая төгрөгөөр өссөн нь нэгтгэлд хамрагдсан 10 байгууллагаас 9 байгууллага нь ашигтай ажилласнаас шалтгаалжээ.

3.5.8 Орлогын данс

Тайлант онд нийт 2,683.6 сая төгрөгийн орлоготой ажилласан байна. Үүнд, татварын орлого 50.0 сая төгрөг, татварын бус орлого 424.7 сая төгрөг, үндсэн болон нэмэлт санхүүжилтийн орлого 2,208.9 сая төгрөгийн орлогыг бүртгэсэн байна.

Татварын 8 төрлийн орлогыг бүрдүүлж ажилласан байна. Татварын бус орлогод хүү, торгуулийн орлогоос 0.07 сая төгрөг, үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос 8.8 сая төгрөг, зээлийн хүүгийн орлогоос 3.4 сая төгрөгийг бүрдүүлсэн ба үнэ төлбөргүй 393.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 18.7 сая төгрөгийн бараа материалыг орлогод тусгасан байна.

Улсын төсвөөс тусгай зориулалтын шилжүүлгээр 982.3 сая төгрөг, ОНХС-ийн шилжүүлгээр 598.0 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс урсгал санхүүжилтэд 470.1 сая төгрөг, боловсрол болон эрүүл мэндийн байгууллагын тогтмол зардалд 72.4 сая төгрөг, эрүүл мэндийн даатгалын сангаас эрүүл мэндийн байгууллагын урсгал зардалд 15.0 сая төгрөг, нэмэлт санхүүжилтээр урсгал зардалд 71.0 сая төгрөг, нийт 2,208.8 сая төгрөгийн санхүүжилтийг авсан байна.

3.5.9 Зардлын данс

Тайлант онд нийт 1,982.0 сая төгрөгийн зардал гаргасан байна. Үүнд, үйл ажиллагааны зардлын дүн 1,912.4 сая төгрөг, үйл ажиллагааны бус зардлын дүн 69.6 сая төгрөг байна. Нийт зардалд материаллаг хэмжээний цалин хөлс, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал /59.0 хувь/, хангамж бараа материалын зардал /17.0 хувь/ байна.

Аудитын илрүүлэлт:

-Тус сумын ЗДТГ нь 4.4 сая төгрөгийн төсвийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулж, Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 “Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, Сангийн сайдын 2014 оны 55 дугаар тушаалын холбогдох заалтыг зөрчсөн байна.

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Орон нутгийн төсвийн орлого бүрдүүлэлт

Аймгийн ИТХ-ын 2020 оны орон нутгийн төсөв батлах тухай 12/09 дугаар тогтоолд зааснаар Улаанбадрах сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч тайлант онд 34.0 сая төгрөгийн орлого орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 50.1 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 47.4 хувиар биелүүлсэн байна.

Хүснэгт 8. Төвлөрүүлэх орлого, /сая төгрөг/

№	Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Гүйцэтгэлийн хувь
1	Үйл ажиллагааны орлого	2.15	3.26	(1.11)	152%
2	Хадгаламжийн хүүгийн орлого	17.12	15.75	1.37	92%
3	Хувь хүнээс суутгасан орлогын албан татвар	9.20	20.71	(11.51)	225%
4	Хөрөнгө борлуулсны орлогын албан татвар	0.05	1.20	(1.15)	2400%
5	Галт зэвсгийн албан татвар	2.31	1.98	0.33	86%
6	Улсын тэмдэгтийн хураамж	0.50	1.59	(1.09)	319%
7	Хог хаягдлын хураамж	2.50	1.61	0.89	64%
8	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал	0.05	3.90	(3.85)	7808%
9	Хүү торгуулийн орлого	0.15	0.07	0.08	47%
10	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	4.00	4.10	(0.10)	103%
	НИЙТ	38.03	54.17	(16.14)	142%

Эх сурвалж: Улаанбадрах сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт 6 нэр төрлийн орлого 18.8 сая төгрөгөөр давж, 4 нэр төрлийн орлого 2.7 сая төгрөгөөр тасарсан байна.

Орлого давж биелсэн нь дараах шалтгаантай байна. Үүнд,

- Үйл ажиллагааны орлого 1.1 сая төгрөгөөр давсан нь 2019 онд ногдуулсан татварыг тайлант онд төвлөрүүлсэн,
- Хувь хүнээс суутгасан орлогын албан татвар 11.5 сая төгрөгөөр давсан нь төлөвлөгөөнд тусгагдаагүй, эх орны хишиг, ноос, арьс ширний урамшууллаас татвар суутгасан,
- Хөрөнгө борлуулсны орлого 1.1 сая төгрөгөөр давсан нь төлөвлөгөөнд тусгагдаагүй, зарим иргэд орон сууц борлуулсан,
- Улсын тэмдэгтийн хураамж 1.1 сая төгрөгөөр давсан нь гарын үсгийн баталгааг нотариатаар батлуулсан,
- Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр 3.8 сая төгрөгөөр давсан нь төлөвлөгөөнд тусгагдаагүй, Борхойн зам ХХК-ийн ашигласан ашигт малтмалын төлбөр болно.

Орон нутгийн орлого дараах шалтгааны улмаас тасарсан байна. Үүнд,

- Хадгаламжийн хүүгийн орлого 1.4 сая төгрөгөөр тасарсан нь Төрийн банк 2020 оноос хадгаламжийн хүүг аймгийн Төрийн банканд төвлөрүүлж, хүүг сумын Төрийн санд шилжүүлдэггүй болсонтой холбоотой.
- Галт зэвсгийн албан татвар 0.3 сая төгрөгөөр тасарсан нь 2 иргэн буюу шилжүүлсэн, татвараа төлөөгүй 3 иргэн холбоо барих боломжгүй байсан зэргээс шалтгаалсан байна.
- Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 0.9 сая төгрөгөөр тасарсан нь төлөвлөгөөнд тусгагдсан, “Бадрах энерги” ХХК үйл ажиллагаа явуулаагүйтэй холбоотой байна.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны төсвийн төслийг дээд шатны төсөв захирагчид хүргүүлээгүй байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөр, 19 арга хэмжээнд зориулан 2,384.0 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,786.0 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 598.0 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 1,593.2 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 626.8 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 15.0 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 149.0 сая төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1,580.4 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 576.5 сая төгрөг, Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 15.0 сая төгрөгийг, нийт 2,171.9 сая төгрөгийн санхүүжилтийг авч, 63.1 сая төгрөгийн санхүүжилтийг дутуу авсан байна.

Үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлого 72.8 сая төгрөг бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 76.2 сая төгрөгөөр тасарсан нь сум хөгжүүлэх сангийн орлого 72.5 сая, нөхөн сэргээлтийн тусгай дансанд төвлөрүүлэх орлого 3.8 сая төгрөгөөр тасарснаас шалтгаалжээ.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2,055.3 сая төгрөг буюу 86.2 хувьтай /328.7 сая төгрөгийн хэмнэлттэй/ байгаа нь урсгал санхүүжилтийг 63.1 сая төгрөгөөр дутуу олгосон, сум хөгжүүлэх сангийн 39.9 сая төгрөгөөр, нөхөн сэргээлтийн тусгай дансыг төлөвлөсөн дүнгээс 5.0 сая төгрөгөөр дутуу зарцуулсан, ОНХС-ийн хөрөнгийг 189.9 сая төгрөгөөр дутуу зарцуулснаас шалтгаалсан байна. Үүнд:

- Цалин хөлс болон нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлыг 34.4 сая төгрөгөөр дутуу зарцуулсан нь ЗДТГ-т 1 орон тоо 2020 онд сул байснаас шалтгаалсан, мөн сургууль, цэцэрлэгт цалингийн зардал /цар тахлын улмаас хичээллээгүй учир илүү цагийн нэмэгдэл хэмнэгдсэн/ хэмнэгдэж татварын байгууллагад шилжүүлсэн ба НДШ нь хэмнэгдэн төсөвт үлдсэн байна.
- Түлш халаалтын зардлыг 21.5 сая төгрөгөөр хэмнэсэн нь соёлын төвийн шинэ барилгыг 2020 онд ашиглалтад орох тооцоололтойгоор түлш халаалтыг тооцсон боловч 2020 оны жилийн эцэст ашиглалтад орсон нь түлш халаалтын зардлыг 5.4 сая төгрөгөөр, эрүүл мэндийн төв, цэцэрлэгийн түлш халаалтын зардлыг тус суманд төвлөрсөн дулаанаар хангахаар төсвийг тооцсон боловч, тайлант оны 10 дугаар сард төвлөрсөн халаалтад холбогдсон байна. Нүүрс худалдан авах зардал нь төвлөрсөн халаалтад холбогдох зардлаас бага байдаг байна.
- Хоол, хүнсний зардлыг 21.9 сая төгрөгөөр хэмнэгдсэн нь цар тахлын улмаас хүүхдийн цэцэрлэг болон сургуулийн үйл ажиллагаа зогссонтой холбоотой байна. Тухайлбал, сургуулийн хоол, хүнсний зардал 7.4 сая төгрөгөөр, цэцэрлэгийн хоолны зардал 14.3 сая төгрөгөөр хэмнэгдсэн байна.
- Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамжийн зардал 44.7 сая төгрөгөөр хэмнэгдсэн ба энэ нь сум хөгжүүлэх сангаас тайлант онд 140.0 сая төгрөгийн зээл олгох, бусад зардал гаргахаар сумын ИТХ-аар батлагдсан боловч гүйцэтгэлээр 100.1 сая төгрөгийн зарцуулалт хийгдэж, 39.9 сая төгрөгөөр хэмнэгдсэн, мөн нөхөн сэргээлтийн тусгай данснаас 5.0 сая төгрөгийг зарцуулах төлөвлөгөөтэй байсан боловч, тайлант онд нөхөн сэргээлт хийгдээгүй байна.

Урсгал санхүүжилтээс дутуу зарцуулсан 30.2 сая төгрөгийг улсын, 0.5 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Хөрөнгө оруулалтын 8 төсөл, арга хэмжээнд 598.0 сая төгрөгийн санхүүжилт батлагдаж, гэрээ байгуулан 559.2 сая төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөсөн байна. Тендерийн хэмнэлт 38.8 сая төгрөг байна. Аймгийн ОНХС-аас сумын ОНХС-д санхүүжилтийг бүрэн олгосон ба үүнээс тайлант 262.7 сая төгрөгийн онд 7 арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлэн, 259.8 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон, 296.5 сая төгрөгийн 1 арга хэмжээнд бүрэн хэрэгжээгүй ба ажлын гүйцэтгэлд үндэслэн 148.3 сая төгрөгийг дутуу олгосон байна. Бүрэн хэрэгжээгүй ажлын үлдэгдэл санхүүжилт болох 148.3 сая төгрөг, дутуу олгосон санхүүжилт 2.9 сая төгрөгийг, тендерийн хэмнэлт болох 38.8 сая төгрөг, нийт 190.0 сая төгрөг тайлант оноос мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд нэмж бүртгэгдсэн байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас 3.0 сая, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 68.0 сая, нийт 71.0 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс хангамж, бараа материалын зардал 6.5 сая, нормативт зардалд 22.2 сая, багаж, техник, хэрэгслийн зардалд 26.6 сая, томилолтын зардалд 0.7 сая, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардалд 3.0 сая, бараа ажил үйлчилгээний зардалд 1.6 сая төгрөг, нийт 60.6 зарцуулж, үлдэгдэл 10.4 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 150 мэдээллээс 150 мэдээллийг хугацаанд нь, 2 мэдээллийн хугацаа болоогүй байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмж хүргүүлээгүй байна.

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 4 тусгайн сангийн нийт 10 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 3 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 4 байгууллага, сан түүврээр хамрагдсан, 1 байгууллагад итгэл үзүүлэн байгууллага аудитад хамрагдаагүй байна. Сургуулийн ахмадын сан болон нөхөн сэргээлтийн тусгай дансны санхүүгийн тайланг аудит хийх байгууллагын тоонд оруулж, аудит хийх хуваарь батлуулаагүй ба ТТЗ болон холбогдох ТШЗ-ын санхүүгийн тайлангийн хугацаанд аудитад хамруулж, шалгасан болно.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд 3 байгууллагад “Зөрчилгүй” дүгнэлт өгсөн ба зөрчилтэй дүгнэлт авсан байгууллага үгүй болно.

Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд алдаа, зөрчил илрээгүй ба залруулга хийгдээгүй, төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмж хүргүүлээгүй болно.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 248.2 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 75.4 сая төгрөгийн 7 алдааг аудитын явцад залруулж, 172.1 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах 2 албан шаардлага хүргүүлж, 0.7 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 8 зөвлөмжийг хүргүүлжээ.

Сум хөгжүүлэх сангийн 16 зээлдэгчтэй авлагын тооцоо нийлээгүй 167.6 сая төгрөгийн зөрчилд тус сангийн аудитыг гүйцэтгэх явцад албан шаардлага хүргүүлсэн. Уг зөрчлийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийх явцад арилгасан учир ТТЗ-ын аудитын тайланд зөрчилд тооцсон боловч, аудитын явцад залруулсан учир дүгнэлт гаргахад зөрчлийн дүнд нөлөөлөхгүй гэж үзлээ.

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Тайлант оны төсвийн төслийг боловсруулж, дээд шатны төсөв захирагчид хүргүүлэх ажил хийгдээгүй байна. Иймд төсвийн төсөл, тухайлбал, сумын татварын ба татварын бус орлогын тооцоолол, үндэслэл бүхий төслийг боловсруулж байх шаардлагатай байна.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо:

2020 он

Аудитын нэр:

Улаанбадрах сумын ТТЗ-ын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит

Мянган төгрөгөөр

Аудитын код:

ДГА-2021/16/СТА-ТТЗ

Шалгагдсан байгууллагын нэр:

Улаанбадрах сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч

№	Төсвийн шууд захирагч	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Аудит хийх хэлбэр	Санал, дүгнэлтийн хэлбэр	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
							Албан тушаал	Овог нэр
А		1	2	3			4	5
1	Улаанбадрах сумын ЗДТГ	Төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан байна.	4,409.4	Албан шаардлага өгөх	Санал дүгнэлт гаргах	Зөрчилгүй	ЗДТГ-ын дарга	М.Хишигбаяр
2		Тээвэр шатахууны зардалд харьцуулалтын арга хэрэглэхгүйгээр шууд худалдан авалт хийсэн /Завсрын аудит/	-	Зөвлөмж өгөх				
3		Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 5 нэр төрлийн 220 ширхэг 250.8 сая төгрөгийн хөрөнгө ашиглагдаж байна. /Завсрын аудит/	-	Зөвлөмж өгөх				
4		4 нэр төрлийн 60 ширхэг 562.4 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн ашиглах жилийг тооцож өгөөгүйгээс элэгдэл тооцоогүй байна. /Завсрын аудит/	-	Зөвлөмж өгөх				
5		Сумын Засаг даргын шагналын журмыг батлаагүй байна /Завсрын аудит/	-	Зөвлөмж өгөх				
6		Эд хариуцагчийн түлш шатахууны тайлангийн үлдэгдэл НББ-ээс зөрүүтэй илэрхийлэгдсэн	327.7	Аудитын явцад залруулсан				
7		Цалин хөлс, НДШ-ийн зардал ҮДТ-нд МГТ-аас зөрүүтэй илэрхийлэгдсэн	10,222.7	Аудитын явцад залруулсан				
8		Түлш халаалтын зардалд бичиг хэргийн зардлыг хаасан /12.8 мян.төг/, даатгалын зардал дутуу илэрхийлэгдсэн /102.2 мян.төг/, принтерийн хор шууд зардалд бичсэн /35.0 мянган төгрөг/, дугуй худалдаж авсан татварын 10 хувь 39.6 мянган төгрөгийг БҮТЭЗ-ийн зардалд бичсэн	189.6	Аудитын явцад залруулсан				
9		Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд 275.5 мянган төгрөгийн зарлагыг буруу тайлагнасан байна	275.5	Аудитын явцад залруулсан				
10	СХС	2020.12.31-ний байдлаар нийт 16 зээлдэгчийн зээлийн үлдэгдлийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй байна.	167,645.1	Албан шаардлага өгөх	Хэсэгчлэн аудит хийх		Засаг дарга, нягтлан бодогч	Г.Ганбүрэн, Б.Оюунцэцэг
11		Зээлийн хүү болон алдангийн орлогыг буруу тооцоолсон байна.	7,197.4	Аудитын явцад залруулсан				
12		Зээлийн авлагын тооцоолол алдаатай тул санхүүгийн тайланд буруу тайлагнасан байна.	7,197.4	Аудитын явцад залруулсан				
13	Улаанбадрах сумын цэцэрлэг	Элэгдлийн тооцооллыг давтан шалгахад зарим хөрөнгөнд элэгдэл тооцоогүй байна.	734.9	Зөвлөмж өгөх	Хэсэгчлэн аудит хийх		Нягтлан бодогч	Б.Уранбилэг
14		Цалингийн дэлгэрэнгүй бүртгэл, холбогдох тушаал шийдвэрийг ирүүлээгүй тул горим сорилыг хэрэгжүүлэх боломжгүй	-	Зөвлөмж өгөх				

№	Төсвийн шууд захирагч	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Аудит хийх хэлбэр	Санал, дүгнэлтийн хэлбэр	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
							Албан тушаал	Овог нэр
15	Улаанбадрах сумын сургууль	Тайлант хугацааны эцэст авлагын үлдэгдэлтэй ажилласан	-	Зөвлөмж өгөх	Санал дүгнэлт гаргах	Зөрчилгүй	Захирал	Н.Намжилсүрэн
16	Улаанбадрах сумын өрхийн эрүүл мэндийн төв	Иргэд, ААН байгууллагаас худалдан авалт хийхдээ НӨАТ-ын баримтыг аваагүй /цахим Е-баримтын бүрдлийг ханган ажиллаагүй/	-	Зөвлөмж өгөх	Санал дүгнэлт гаргах	Зөрчилгүй	Дарга, нягтлан бодогч	Н.Мөнхцацрал, Х.Солонго
17	Улаанбадрах сумын соёлын төв	Алдаа, зөрчил илрээгүй			Хэсэгчлэн аудит хийх			
18	Улаанбадрах сумын ОНХС	Сангийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн үндсэн хөрөнгийг шилжүүлэхдээ зардлыг буруу дансанд бүртгэсэн	50,000.0	Аудитын явцад залруулсан	Хэсэгчлэн аудит хийх			
19	Улаанбадрах сумын ИТХ	Итгэл үзүүлсэн	-		Итгэл үзүүлсэн			
		НИЙТ	248,199.7					